



XXIII МЕЖДУНАРОДЕН  
ФЕСТИВАЛ „МАРТЕНСКИ  
МУЗИКАЛНИ ДНИ“

# ИСТИНСКО ТЪРЖЕСТВО НА ДУХА

Да прикрия възторга си ми е трудно, не ми се удава и другото — ролята на безпристрастен наблюдател. Искан да предам нещо от онзи спонтанен възторг, който извишва в залата камерният ансамбъл „Софийски солисти“ и неговият диригент Емил Табаков. Възторг не само пред музикантската всеотдайност и щедро „разточителство“ на полята и ума, събрали в едно музикантите от ансамбъла, а и пред онзи професионална прецизност и точност, която постичко наричаме отговорност. Именно така се прие концертът от публиката тази вечер — публика многобройна, и все пак еднодушна, шумна и настойчива в аплодисментите... Може би еднодушното се роди от силното вътрешно усещане за „сливане“ със сцената, което превърна концерта в улично преживяване, в истинско тържество на духа.

Свикнали сме да приемаме постиженията на ансамбъла като нещо, което се разбира от само себе си, като нещо обичайно. Нестынно негова та професионална коректност е необходима мяра за все-

ки от нас — но едва ли е последната и единствената. Поизлична ни по-скоро онова, което стои зад звуковата материя и я насища с дълбоко вътрешно съдържание — радостта от изкуството, радостта да се „прави“ изкуство! Какво по-примамливо от това, кой изпълнител, който творба няма да спечели от такава пламенна защита? А това вече е друг „слой“ на музикалното въздействие — по-висш, но и по-близък, потруден за постигане, но и по-контактен, с една дума, и най-хубавият смисъл — демо кратичен. Именно тази висота на художествени, а не делични, технически проблеми, даде общия облик на концерта на „Софийски солисти“.

От Бах до Бритън — тъй беше подредена програмата на концерта, в пълно мюзество от стилове и автори, които днес отнасяме към миналата и съвременна класика. Концерт, твърде поучителен за всеки, който търсеше в него илюстрация на собствени си понятия за „класика“, „класичност“ и „съвременност“. Всичко някак есте-

тавено се сли в богато и сложно художествено единство, като мощно движение от тръпчивостта към нейните днешни хоризонти. Бароково изчистен и монументален във Фантазия и фуга в сол-минор от Бах, оркестърът сякаш „потъна“ в изтънчената красота на ренесансовите оразии от Третата соната на Респиги („Антични танци и ария“). Какво обилие на нюанси, отсенки и състояния — от светлата носталгия на първата пиеса, през жанровото великолепие на Сицилианата, та до извисената строгост на Пасакалията в последната част. След тази силно етегизирана неокласична звукопис, прочутото ре-мажорно Дивертименто от Моцарт прозвуча като дискретен отзвук от живата класика. Дискретен, заради съдържаната мекота на фразата, заради елегантния „аристократизъм“ на музикалната линия, която да мек не търсеше обичайния за нас (в сравнение с познатата интерпретация) външен блясък и динамика — напротив, в прочита на Емил Табаков открихме нещо по-дълбоко, близко до представите

ни за мечтателя Моцарт. В дълбоко поетична сфера ни въвежда и Трите пиеси на Панчо Владигеров — велико лепни оркестрови творения, в които топяният лиричен унес, онази странна „люлюеща“ се звучност на струните, а след това и сонната жанрова картина от последната пиеса, прозвучаха като чудесен спомен за камерната лирика на майстора.

И като финал на вечерта — Вариациите на тема от Франк Бридж от Бритън. Струва ми се, те взеха предвид в общата панорама на концерта, ако изобщо е възможно да степенуваме в някаква ред постиженията на „Солистите“ тази вечер. Но има и нещо друго. Вариациите сами по себе си носят богат на асоциации, пъстър и множествен свят, в който музикантите сякаш дадоха път на воля на своето въображение и майсторство. В блестящата поредна от оркестрови миниатюри — живи, пестивисти, характеристични, почти неуловими в динамичната смяна на епизодите, оркестърът плуваше като че ли в собствени води. Не бих могла иначе да обясня този свеж артистизъм и физиономичност на отделните линии, нито онова изящество в стилизираните форми на валса от втората вариация, или блясъката звучност на „малодолния“ аккомпанимент от Третата (изпълнена и като бисова пиеса в края на програмата), които се слиха в забавна, очарователна игра на духа и мисълта.

Ролята на диригента в този подкупуващ музикален „спектакъл“ едва ли се нуждае от анализ. Особено когато става дума за един толкова прецизен в толкова въдушевен изпълнител като Емил Табаков, който умеет да „подпаля“ и най-академичния музикант — трудно се среща подобно сливане между диригент и оркестър. И този път, както винаги, ще се запомни тъкмо това единство, превърнало в събитие деветия ден от фестивала.

ИВА ИЛИЕВА